

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **Mgr. Ing. L. V.**, zast. opatrovníkem Mgr. J. H., advokátem, X, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 7. 2017, č. j. MPSV-2017/143792-913, a ze dne 17. 7. 2017, č. j. MPSV-2017/148369-913, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 6. 3. 2018, č. j. 53 Ad 16/2017 - 47,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému opatrovníku žalobce, Mgr. J. H., advokátovi, **se nepřiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování v řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobce se žalobou u Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) domáhal zrušení dvou v záhlaví označených rozhodnutí žalovaného. Rozhodnutím ze dne 10. 7. 2017, č. j. MPSV-2017/143792-913, žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajská pobočka v Českých Budějovicích (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 5. 4. 2017, č. j. 32635/2017/CBU, kterým bylo podle § 64 odst. 1 správního řádu přerušeno řízení ve věci žádosti žalobce o přiznání příspěvku na živobytí za účelem ustanovení opatrovníka procesně nezpůsobilému žalobci. Rozhodnutím ze dne 17. 7. 2017, č. j. MPSV-2017/148369-913, žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 5. 4. 2017, č. j. 32640/2017/CBU, kterým bylo podle § 64

odst. 1 správního řádu přerušeno řízení ve věci žádosti žalobce o přiznání doplatku na bydlení za účelem ustanovení opatrovníka procesně nezpůsobilému žalobci.

[2] Krajský soud shora označeným usnesením žalobu odmítl. Uvedl, že předmětem řízení žalobce učinil dvě správní rozhodnutí o přerušení řízení, která jsou svou povahou procesními rozhodnutími, jimiž se upravuje řízení před správním orgánem. Taková rozhodnutí jsou však vyloučena z přezkoumání správním soudem ve smyslu kompetenční výluky podle § 70 písm. c) s. ř. s. Krajský soud tedy uzavřel, že žaloba je nepřípustná ve smyslu § 68 písm. e) s. ř. s.

II.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní proti tomuto usnesení brojí kasační stížností. Navrhuje napadené usnesení, jakož i obě napadená rozhodnutí, zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení.

[4] Stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že jeho žalobu nebylo možno věcně projednat s ohledem na její nepřípustnost, a bylo tedy nutné ji odmítnout; krajský soud své závěry nadto opřel o nepřiléhavá rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel má dále za to, že přezkoumávaná rozhodnutí o přerušení řízení za účelem ustanovení opatrovníka nebyl správní orgán prvního stupně vůbec oprávněn vydat, neboť stěžovatel byl již zastoupen na základě plné moci podle § 33 odst. 1 správního řádu. Tato rozhodnutí jsou proto nicotná. Jelikož byl stěžovatel postupem správních orgánů zkrácen na svých právech, nemohou být tato rozhodnutí vyloučena ze soudního přezkumu podle § 65 s. ř. s. a není možné se posouzení jejich zákonnosti domáhat až v rámci přezkumu meritorního správního rozhodnutí. V opačném případě by se totiž jednalo o nespravedlivé řízení a „*předpojatý formalismus*“.

[5] Stěžovatel dále namítá, že vydáním rozhodnutí o přerušení řízení se správní orgán prvního stupně snažil zastřít neodůvodněné průtahy ve správním řízení.

[6] Stěžovatel se v kasační stížnosti dále obšírně věnuje výkladu § 70 písm. c) s. ř. s., konkrétně tomu, které akty lze považovat za úkony, jimiž se upravuje vedení řízení před správním orgánem, a které naopak nikoliv. Má přitom za to, že kompetenční výluku uvedenou v citovaném ustanovení nelze paušalizovat, tedy, že jejím prostřednictvím nelze ze soudního přezkumu vylučovat veškeré úkony procesní povahy.

[7] Součástí kasační stížnosti učinil stěžovatel rovněž návrhy na osvobození od soudních poplatků, na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti a na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

III.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje se závěry uvedenými v napadeném usnesení. Navrhl proto kasační stížnost zamítnout.

IV.

[9] Nejvyšší správní soud na úvod poznamenává, že o návrhu stěžovatele na osvobození od soudních poplatků nebylo nutno rozhodovat, neboť řízení ve věcech pomoci v hmotné

nouzi, kterým je i právě probíhající řízení před Nejvyšším správním soudem, je podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, od soudních poplatků osvobozeno.

[10] Kasační soud nerozhodoval ani o stěžovatelově návrhu na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Usnesením ze dne 24. 1. 2018, č. j. 53 Ad 16/2017 - 39, byl stěžovateli krajským soudem opatrovníkem pro řízení o žalobě ustanoven Mgr. J. H., advokát; stěžovatel proto za přiměřeného použití § 29 odst. 4 věty poslední o. s. ř., ve spojení s § 64 s. ř. s., splňuje podmínku advokátního zastoupení pro řízení o kasační stížnosti podle § 105 odst. 2 s. ř. s. (srov. také např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2015, č. j. 4 As 97/2015 - 16.).

[11] Nejvyšší správní soud následně posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, zkoumaje přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Spornou v posuzované věci je otázka, zda byl krajský soud oprávněn odmítnout žalobu, kterou stěžovatel napadal rozhodnutí žalovaného, kterými byla přezkoumávána rozhodnutí správního orgánu prvního stupně o přerušení správního řízení za účelem ustanovení opatrovníka stěžovateli jako procesně nezpůsobilému účastníku řízení.

[14] Nejvyšší správní soud předesílá, že je-li kasační stížností napadáno usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby, může stěžovatel účinně uplatňovat pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Jak již Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 14. 8. 2012, č. j. 4 As 57/2012 - 13, vyslovil „*tento důvod je totiž ve vztahu k důvodům podle písm. a) až d) téhož ustanovení důvodem speciálním. Je-li dán důvod podle písm. e), vylučuje to důvody podle písm. a), c) a d), neboť nezákonným je rozhodnutí o odmítnutí návrhu (žaloby) nebo o zastavení řízení v každém případě i tehdy, byla-li v něm soudem nesprávně posouzena právní otázka ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s, bylo-li řízení u krajského soudu zmatečné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., nebo je-li rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.*“

[15] Kasační soud je však při přezkumu usnesení o odmítnutí žaloby „*oprávněn zkoumat pouze to, zda rozhodnutí krajského soudu a důvody, o které se toto rozhodnutí opírá, jsou v souladu se zákonem; jeho úkolem není věcně přezkoumávat, zda je žaloba stěžovatele důvodná nebo zda rozhodnutí žalovaného bylo zákonné či nikoliv*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 As 124/2013 - 39). Úkolem Nejvyššího správního soudu tak v právě posuzované věci bylo přezkoumat skutkové a právní podmínky odmítnutí žaloby, a to z důvodu její nepřípustnosti podle § 68 písm. e) s. ř. s. ve spojení s § 70 písm. c) téhož zákona. Nezabýval se proto stěžovatelovými námitkami týkajícími se toho, zda byl správní orgán prvního stupně vůbec oprávněn vydat rozhodnutí o přerušení řízení za účelem ustanovení opatrovníka stěžovateli, či nikoliv.

[16] Z koncepce soudního řádu správního vyplývá, že správní soudy nejsou povinny přezkoumávat každé rozhodnutí správního orgánu. Tzv. kompetenční výluky, tedy případy, kdy jsou ze soudního přezkoumání vyloučeny určité úkony, jsou stanoveny v § 70 s. ř. s. Pod písmenem c) je přitom uvedeno, že ze soudního přezkumu jsou vyloučeny úkony správního orgánu, jimiž se upravuje vedení řízení před správním orgánem.

[17] Rozhodnutí o přerušení řízení, ať už vydané z jakéhokoliv důvodu, ustálená judikatura správních soudů považuje právě za takový úkon správního orgánu, jímž se upravuje vedení správního řízení. Nic na tom nemění ani skutečnost, že ve správním řízení lze proti rozhodnutí o přerušení řízení podat odvolání (což také stěžovatel v právě projednávané věci učinil). Vzhledem k tomu, že úkony správního orgánu, jimiž se upravuje vedení řízení, jsou podle § 70 písm. c) s. ř. s. vyloučeny ze soudního přezkumu, žaloba, kterou se žalobce domáhá jejich přezkoumání, je podle § 68 písm. e) s. ř. s. nepřípustná. Takovou žalobu soud podle § 46 odst. 1 písm. d) téhož zákona odmítne (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2008, č. j. 3 As 64/2007 - 62, nebo rozsudek ze dne 23. 9. 2010, č. j. 4 Ads 109/2010 - 52).

[18] Krajský soud tedy nepochybil, považoval-li žalobou napadená rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutím správního orgánu prvního stupně o přerušení řízení za úkony, jimiž se upravuje vedení řízení před správním orgánem, a žalobu proti nim jako nepřípustnou odmítl. Kasační soud neshledal nezákonnost napadeného usnesení (ani co se týče přiléhavosti použité judikatury Nejvyššího správního soudu), ani jiná pochybení v řízení před krajským soudem, pro něž by bylo na místě napadené usnesení zrušit.

V.

[19] Pro uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[20] Součástí kasační stížnosti učinil stěžovatel i návrh na přiznání odkladného účinku. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud přistoupil po provedení nezbytných procesních úkonů bezodkladně k věcnému projednání kasační stížnosti, neshledal potřebným o tomto návrhu samostatně rozhodovat.

[21] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 téhož zákona. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[22] Stěžovatele v řízení o kasační stížnosti zastupoval krajským soudem ustanovený opatrovník Mgr. J. H., advokát; kasační stížnost však podal sám stěžovatel. Ustanovený opatrovník uplatnil v podání ze dne 9. 5. 2018 nárok na náhradu za jeden úkon právní pomoci spočívající v přípravě a převzetí věci. Součástí úkonu podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), je však nejen příprava a převzetí věci, ale též první porada s klientem. Ustanovený zástupce nedoložil, že tuto poradu uskutečnil; odměnu a hotové výdaje za uvedený úkon právní služby mu proto nebylo možno přiznat.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. května 2018

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu